

Forskning i Haver til Maver

1

EVALUERING, FORSKNINGSBASERING OG
FØLGEFORSKNING

INSPIRATIONS DAG KROGERUP 8. OKTOBER 2015

KAREN WISTOFT, DPU/AU

Formål

At evaluere det eksisterende 'Haver til Maver' med henblik på at:

A) Optimere og videreudvikle 'Haver til Maver' (2009-2012)

B) Sammenstille med eksisterende forskning

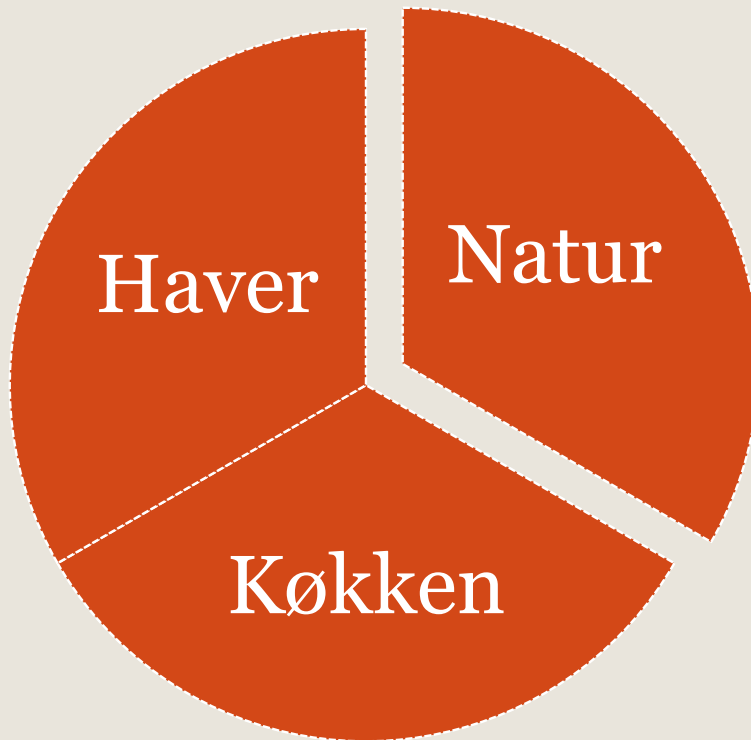
C) Skabe grundlag for at udbrede 'Haver til Maver' i større målestok

D) Følge udbredelsen (2014-2017)

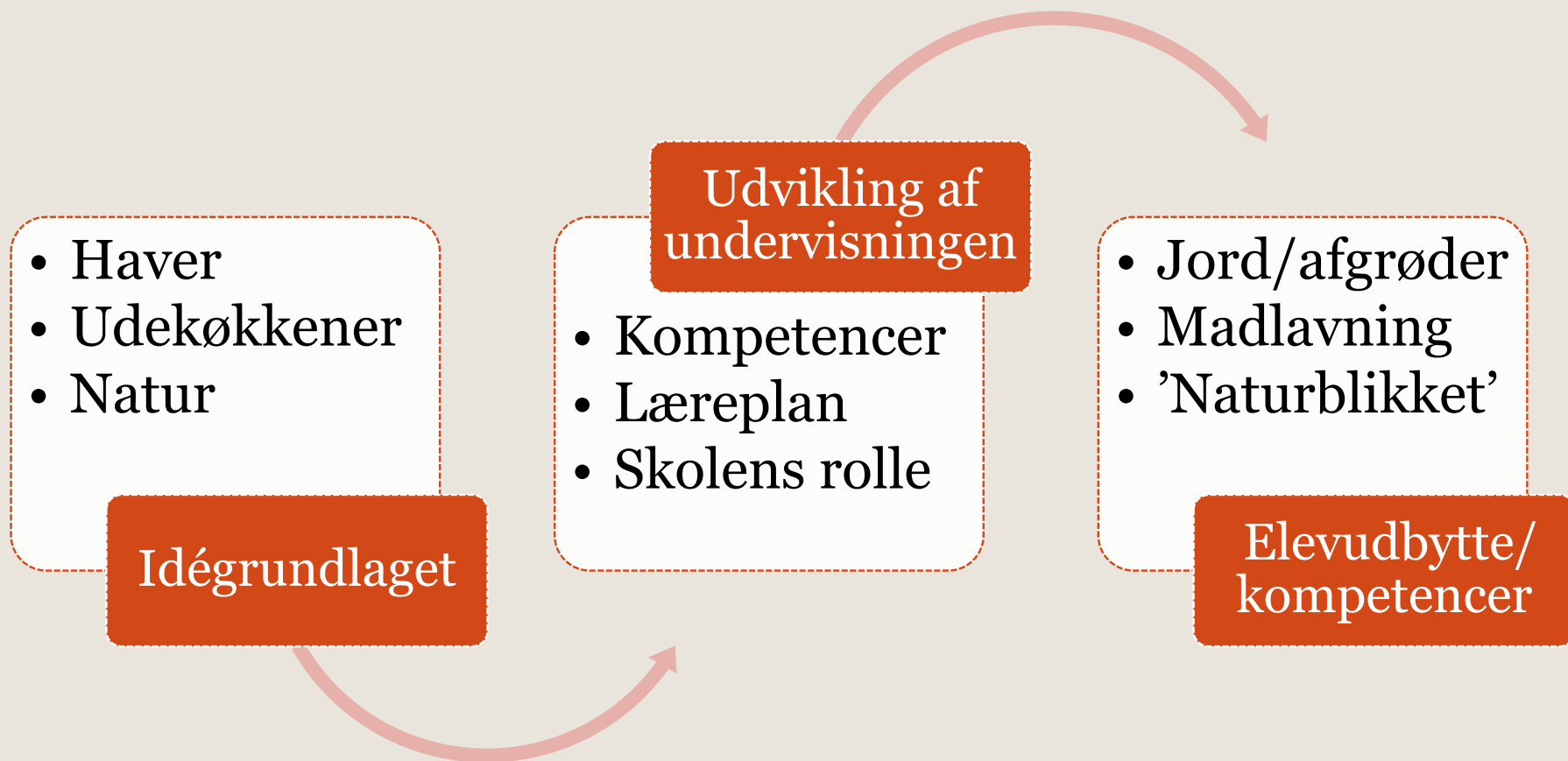
Koblingen

3

Evalueringsdesign (2009-2012)

4

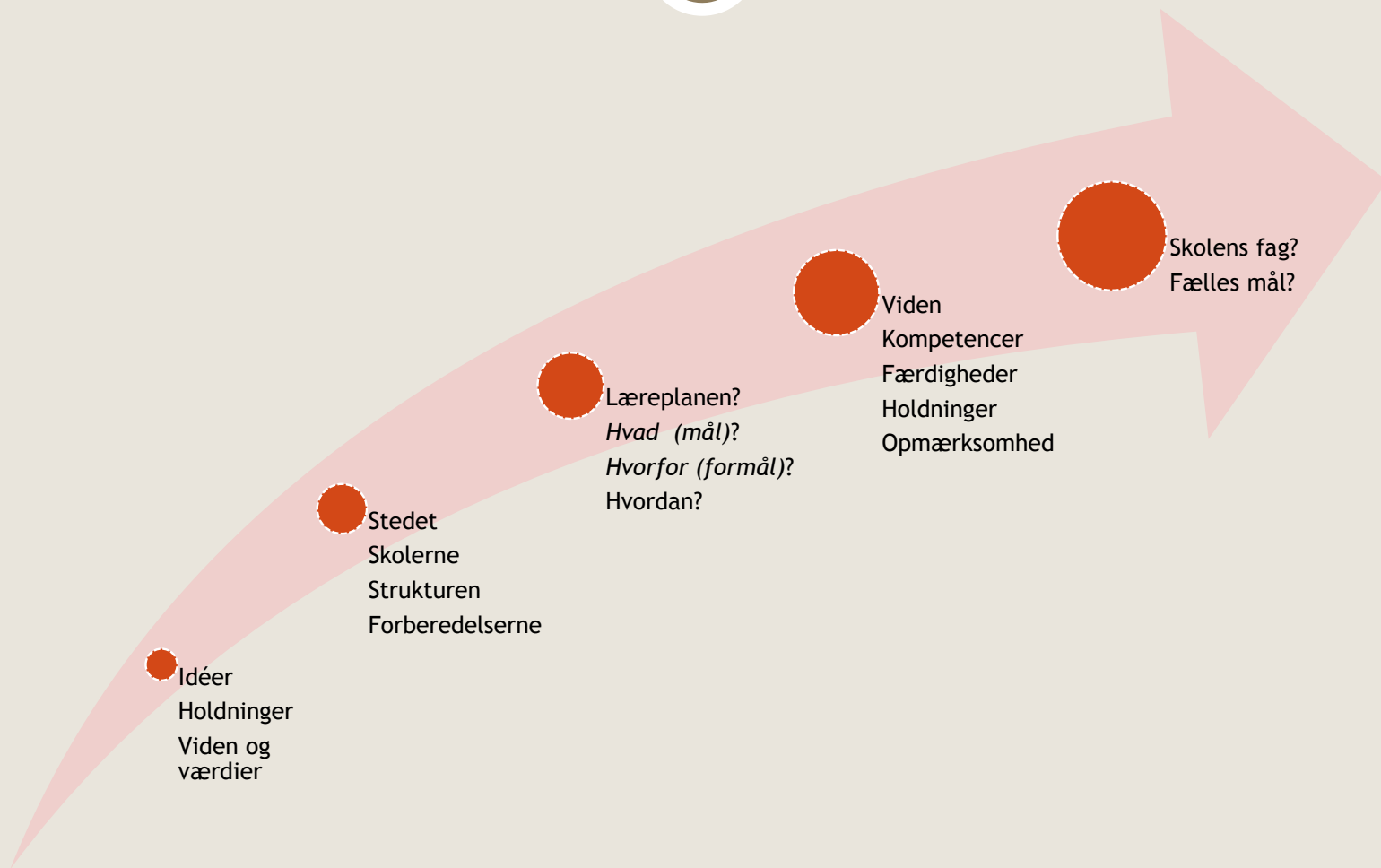
Forskningsspørgsmål (2009-2012)

5

- Hvad viser andre studier, hvilken evidens er der? (Green Education, School Gardening, Community Gardens)
- Hvad fortæller skolehavernes historie?
- Hvad er de *pædagogiske effekter* af 'Haver til Maver'?
- Hvilke mulige veje kan foreslås frem mod endnu et bedre koncept?

De pædagogiske effekter?

6

Aktuelle studier af udbredelsen (2014-2016)

7

Hvilke muligheder og udfordringer (implikationer) er der i forbindelse med udbredelsen?

- Udbredelsen i praksis?
- Organisering af de nye haver: nye former?
- Haveundervisernes og lærernes roller?
- Kompetenceudvikling?
- Pædagogik og pædagogiske muligheder og udfordringer?
- Læringsrummets indvirkning på undervisning og læring?
- Særlige fokuspunkter: æstetik, elevernes oplevelser, handlinger og smag (madlavning) i naturen?
- Forældrenes vurderinger?

Følgeforskningen i udvalgte nye haver

8

- Proces og rammer for de nye haver?
- Ejerskab og organisering?
- Læringsrummet: undervisning og læring?
- Pædagogiske muligheder og udfordringer?
- Effekter:
 - Læringspotentialer
 - Madlavningskompetencer, smagsoplevelser og råvarekendskab
 - Trivsel, særligt udsatte børn
 - Spor i børnenes hverdag (hjem og skole)

Børnecitater

9

- *”Man lærer at smage på tingene, hvis man er rigtig kræsen... Man vil jo hellere spise det, når man laver det selv”* (enighed i 3. klasse!)
- *”Den aller sidste dag, der var det altså bare ærgerligt, at man skulle sige farvel til haverne, som man har passet i rigtig lang tid”* (pige, 2. klasse)
- *”Jeg synes det var rigtig spændende, at han [Peter] stod og forklarede, hvad dyrene hed, og hvis man så selv skulle arbejde måske på Krogerup en gang...”* (dreng, 2. klasse)

Udbredelse? (ifølge børnene)

10

- *”Jeg synes bare, at alle børn skal i Haver til Maver, for du lærer en masse om grøntsager og alt muligt, og så er det også rigtig sjovt at lave mad og alt det der. Og hver gang jeg er derhjemme og står og hjælper min mor og far med at lave mad så tænker jeg bare, hvornår kommer vi derop, for min far han står bare og bliver ved med at sige ”pas nu på med de knive”, og det er irriterende” (pige, 4.klasse)*

Frihed

11

- Børnene føler sig mere frie end andre steder
 - ”Jeg har det bare sådan, at man tænker ’yes’! hver dag man skal i Haver til Maver, for så har man ikke det der indelukket i klassen, man har friheden”
 - ✦ (pige, 4. klasse)

Socialt

12

- Børnene har ikke færre konflikter, men de har tid til at løse dem
 - *”Jeg synes, det er så godt, for hvis vi er her herhjemme [på skolen] og man bliver uvenner i frikvarteret, så har vi ikke tid til at løse det, hvis klokken ringer, og så skal vi bruge vores [undervisnings-]tid på at klare det.. Altså hvis nu én græder, og der er én, der løber ud eller noget, så kommer der en lærer, og så sidder alle vi andre børn bare inde i klassen og ved ikke, hvad vi skal lave og sådan. Men henne på Krogerup, der har man mere tid til at løse konflikter og så bliver man faktisk hurtigere venner igen”* (dreng, 4. klasse)

Udfordring for lærerne

13

- *”Det bedste ved at komme derop er også det sværeste. Når vi har planlagt hjemmefra, at vi skal have et emne eller en samarbejdsøvelse eller vi nu skal i vandhullet eller noget... Og så kan det faktisk ikke lade sig gøre... Det er rigtigt svært for en skolelærer, fordi jeg jo havde planlagt det hjemmefra. Men det bliver lige så god en oplevelse og en lige så god undervisningssituation for børnene. Altså at koen kælver... så kan man jo ikke stå der og sige, at i dag skal vi lære om purløg!”*

✦ Lærer 2. klasse

Madlavningen

14

- ”Der tænker jeg også, at det [madlavning] er noget børnene er enormt gode til... de spiser det alt sammen og siger (til hinanden), at ’jeres mad smager også godt’. Der er ikke nogen, der går rundt og håner hinandens mad. De er faktisk høflige over for hinanden... og de spiser det alle sammen, og det er en vigtig ting”

✦ Lærer, 2. Klasse

Klip fra fokusgruppeinterview (dec. 2014)

15

- I: Er der noget mere, vi skal vide, inden vi siger farvel til jer?
- D: Bliv ved med at holde de her skolehaver! Det er rigtig sjovt.
- D: Og hvis I kan, må I gerne udvide dem lidt, så de bliver større, og f.eks. finde nogle andre planter, som vi ikke kender.
- I: hvad er der så spændende ved planter, I ikke kender?
- D: Det er, at vi ikke ved hvordan de smager, og så smager vi noget nyt. Og så er det sjovere at plante, fordi så ved du ikke, hvordan du gør det.
- P: Ja, det bedste er at smage på noget, man ikke kender fx de blå kartofler, der blev til lilla pandekager!
- D: Det er faktisk sjovt at tænke på at man spiser det mad, man selv har været med til at dyrke.
- D: Ja, det er sjovere end hvis man bare har købt det. Det smager meget bedre.

Selvdyrkning!

16

Foreløbige konklusioner

17

- Det er uinteressant ikke at kunne lide maden
- Det er sjovt og fantastisk at eksperimentere med såvel dyrkning som madlavning
- Alle børn smager og synes det smager fantastisk!
- Organiseringen af haver og undervisning spiller en central rolle for læringsudbyttet
- Mental ejerskab motiveres af oplevelser inklusiv smagsoplevelser
- Passionerede undervisere!

Referencer

- Nørtoft, K., & Wistoft, K. (2014). Skolehaver som pædagogisk arena for udvikling af identitet og sociale kompetencer: et review af forskningslitteratur. (1 udg.) København: Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet.
- Wistoft, K., & Leer, J. (2014). Børn skal ikke styres af de voksnes smag. Berlingske Tidende, 27, nov. 2014.
- Wistoft, K., & Nørtoft, K. (2014). Cultivating and Growing: a Literature Review. Environmental Education Research [in process]
- Wistoft, K. (2014). Haver til Maver - en skolehavesucces Frederiksberg: 10PM. <https://vimeo.com/83482617>
- Wistoft, K., & Ejbye-Ernst, N. (2014). Naturen lærer ikke bare fra sig: (Tema: Naturpædagogik). Børn & Unge, 45(9), 14-15.
- Wistoft, K. (2014). Sundhed, miljø og natur - værdier i det pædagogiske arbejde. I S. K. Lauridsen, & F. N. Carstens (red.), Pædagogik som viden og handling. (1. udg., s. 161-187). Kapitel 5. København: Akademisk Forlag.
- Wistoft, K. (2013). The desire to learn as a kind of love: gardening, cooking, and passion in outdoor education. Journal of Adventure Education and Outdoor Learning, 13(2), 125-141.
- Wistoft, K. (2012). Gardens for Guts: Experience and enjoyment. Abstract from NFPF/NERA's 40th Congress: Copenhagen, Danmark.
- Wistoft, K., & Stovgaard, M. (2012). Lyst til at lære: Evaluering af konceptet 'Haver til Maver'. MONA: Matematik og Naturfagsdidaktik, 7-22.
- Wistoft, K., & Kruse, S. (2012). How Can the Dedication of Teaching and Learning in an Outdoor Teaching Concept, be Comprehended?. Paper presented at European Conference on Educational Research , Cádiz, Spain.
- Wistoft, K. (2012). Sundhed! Hvad snakker du om?: Sundhedsfremme gennem naturvejledning. NATURvejleder, december 2012, 21. årg. (4), 34-37.
- Wistoft, K. (2011). 'Haver til Maver': Evaluation of Nordic Outdoor education. Abstract from NERA, the Nordic Educational Research Association, and the Department of Education (DPU) at Aarhus University. The Annual Nordic Conference on Educational Research, March 8-10, 2012, Copenhagen, Denmark.
- Wistoft, K., Otte, C. R., Stovgaard, M., & Breiting, S. (2011). 'Haver til Maver': et studie af engagement, skolehaver og naturformidling. (2 udg.) København: Institut for Pædagogik og Uddannelse, AU.